

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. június 18.
(OR. en)

10799/1/24
REV 1

SOC 433
EMPL 251
ECOFIN 651

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Társadalmi konvergencia az Unióban: a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleménye – <i>A Foglalkoztatási Bizottság elnökének és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság elnökének előterjesztése</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Foglalkoztatási Bizottságnak és a szociális védelemmel foglalkozó bizottságnak a fent említett véleményét, annak a Tanács (EPSCO) 2024. június 20-i ülésén az említett bizottságok elnökei által történő előterjesztésére tekintettel.

**A Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleménye
a társadalmi konvergenciáról az Unióban**

2024. június 4.

- 1. Most először az európai szemeszter 2024. évi ciklusa magában foglalt egy új, kísérleti jellegű országspecifikus elemzést a felfelé irányuló társadalmi konvergenciáról, amely elemzés a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret jellemzőin alapul.** A Foglalkoztatási Bizottság (EMCO) és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (SPC) kapcsolódó legfőbb üzeneteiben és közös munkacsoporti jelentésében¹ részletesen ismertetett keret egy olyan, kétlépcsős elemzésből áll, amelynek célja a tagállamokban a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő kockázatok és kihívások értékelése, olyan megállapításokkal, amelyek beépülnek az EMCO és az SPC arra irányuló többoldalú felügyeleti tevékenységeibe, hogy információkkal szolgáljanak a Tanács számára a társadalmi konvergencia aktuális helyzetéről az Unióban.
- 2. A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret első lépcsős elemzése beillesztésre került a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésbe, amelyet a Bizottság az őszi csomag részeként 2023. november 21-én, majd a Tanács (EPSCO) 2024. március 11-én fogadott el.** Az első lépcsős elemzés során az összes tagállam elemzésre került a szociális eredménytábla 17 kiemelt mutatója és az együttes foglalkoztatási jelentés rájuk alkalmazott „szinkódos” módszertana alapján annak érdekében, hogy azonosítani lehessen a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő azon potenciális kockázatokat, amelyek mélyrehatóbb elemzést igényelnének. A 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésben hét tagállam esetében azonosítottak ilyen kockázatokat².

---

¹ Lásd az [EMCO–SPC legfőbb üzeneteit a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek az európai szemeszterbe történő beillesztéséről](#) és az ahhoz kapcsolódó [EMCO–SPC munkacsoporti jelentést](#). A dokumentumokat 2023. június 12-én terjesztették a Tanács (EPSCO) elé. A munkacsoport 2022 októbere és 2023 májusa között megvitatta a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret jellemzőit.

² Második lépcsős elemzés elvégzése akkor tekinthető indokoltnak, ha az együttes foglalkoztatási jelentésben a szociális eredménytábla hat vagy több kiemelt mutatója piros („kritikus helyzet”) vagy narancssárga („figyelemmel kísérendő”) megjelöléssel lett ellátva. Erre további indok lehet, ha egy pirossal vagy narancssárgával megjelölt mutató két egymást követő alkalommal mutat romlást az együttes foglalkoztatási jelentés szerinti kategorizálását tekintve. Ilyen eset például, ha egy mutató „átlagos”-ról „gyenge, de javuló”-ra változott a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésben, majd a 2024. évi kiadásban tovább romlott a „kritikus helyzet” kategóriára. Ez további „megjelölésnek” számítana az összességében minimum hat megjelölésre vonatkozó küszöb tekintetében. A további technikai részletekért lásd a [2024. évi együttes foglalkoztatási jelentés](#) 32. oldalán, az 1. fejezetben lévő keretes írást, valamint a jelentés 4–9. mellékletét.

3. **A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret második lépcsős elemzését a Bizottság végezte el, és azt egy bizottsági szolgálati munkadokumentumban³ tette közzé 2024. május 6-án.** Az első lépcsőben azonosított hét tagállam mindegyikének esetében a második lépcsős elemzés kvantitatív és kvalitatív tényadatok szélesebb körére, valamint az adott tagállamok által megkezdett, illetve tervezett szakpolitikai válaszhintézkedések vizsgálatára támaszkodott annak mélyrehatóbb kiértékelése céljából, hogy vannak-e a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő kihívások, és hogy ezeknek mik a kulcsfontosságú mozgatórugói. A második lépcsős elemzés (a munkaerőpiac, a készségek, valamint a szociális védelem és a társadalmi befogadás területe közül) kizárólag azon szakpolitikai területekre összpontosított, amelyeket az első lépcsőben olyan területekként azonosítottak, melyek potenciális kockázatokat mutatnak a felfelé irányuló társadalmi konvergencia tekintetében. E szakpolitikai területek mindegyike esetében a második lépcsős elemzés során a fejlemények és a meghatározó tényezők jobb megértése volt a cél – így például annak feltárása, hogy miként teljesítenek a különböző lakossági csoportok és/vagy régiók –, többek között a rendelkezésre álló vonatkozó uniós indikátorok szélesebb körének figyelembevételével⁴. Figyelembe vették továbbá a foglalkoztatással, a készségekkel és a szegénység csökkentésével kapcsolatos, 2030-ra vonatkozó nemzeti célértékek felé tett előrehaladást is.

---

³ Az érintett tagállamokkal a második lépcsős elemzésük előzetes tervezetéről konzultációra került sor.

⁴ Bár az elemzés legfőképpen az összehasonlítást lehetővé tevő, harmonizált uniós statisztikai adatokon alapul, adott esetben nemzeti adatok is figyelembevételre kerültek olyan elemek kapcsán, amelyek esetében nem állnak rendelkezésre harmonizált uniós szintű statisztikai adatok, vagy amennyiben e nemzeti adatok olyan további, fontos meglátásokkal szolgálnak, amelyek árnyalják és/vagy kiegészítik az uniós statisztikai adatokból nyert bizonyítékokat.

4. **A második lépcsős elemzés alapján az EMCO és az SPC 2024. május 16-án. egy sor „társadalmi konvergenciával kapcsolatos áttekintést” végzett.** Ezen áttekintések során kitértek azokra a kihívásokra, amelyeket a Bizottság társadalmi konvergenciával kapcsolatos második lépcsős országelemzése keretében elemzett tagállamok a felfelé irányuló társadalmi konvergencia terén tapasztaltak, valamint adott esetben az ezen tagállamok számára kiadott 2023. évi országspecifikus ajánlások végrehajtására. A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret országelemzéseinek a többoldalú felügyeleti tevékenységekbe való beillesztése lehetővé tette az EMCO és az SPC számára, hogy a felfelé irányuló társadalmi konvergencia szélesebb körű második lépcsős elemzését a 2023. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásának nyomon követésével együtt tudják elvégezni, ami megkönnyítette a munkaerőpiaci, a készségekkel összefüggő és a társadalmi kihívásoknak, valamint a kapcsolódó szakpolitikai fejleményeknek az átfogóbb közös megértését, köszönhetően a többoldalú megbeszéléseknek. Egyes tagállamok kifejezték, hogy nagyra értékelik a Bizottság által készített alapos elemzést, valamint annak lehetőségét, hogy azzal kapcsolatban a véglegesítés előtt kétoldalú módon észrevételeket tehetnek. Azonban a lehetséges jövőbeli finomításokra figyelemmel néhány tagállam egyúttal rámutatott azokra a hiányosságokra, amelyek ahhoz kapcsolódnak, hogy a szociális eredménytáblának az első lépcsős elemzés során használt, elfogadott kiemelt mutatói rendkívül korlátozott számúak, továbbá annak szükségességére, hogy a második lépcsős elemzés során figyelembevételre kerüljön az indikátorok időszerűsége és a nemzeti sajátosságok.

- **Ami az általános megállapításokat illeti, a felfelé irányuló társadalmi konvergenciát érintő több kihívás is azonosításra került, melyek a munkaerőpiacon, valamint az oktatási és képzési rendszereken belüli, továbbá a szociális védelem és a társadalmi befogadás tekintetében fennálló egyenlőtlenségekhez kapcsolódnak.** A nem, az életkor, a társadalmi-gazdasági háttér, az állampolgárság és az etnikai származás még mindig túl gyakran jelzi határozottan előre az oktatási és munkaerőpiaci eredményeket, amibe beletartozik az is, hogy a tényezők viszonylag nehezebbé teszik a hozzáférést a továbbképzési és átképzési lehetőségekhez, a méltányos munkafeltételekhez, a magas színvonalú szociális, gondozási és egészségügyi szolgáltatásokhoz, valamint a megfizethető lakhatáshoz. E tényezők erőteljes megnyilvánulása a lakosság egyes csoportjai és az egyes régiók közötti egyenlőtlenségekhez vezet, amelyek összességében a társadalmi kohéziót mind nemzeti, mind európai szinten akadályozó tendenciát teremtenek. Ezzel összefüggésben az áttekintések során az is kiderült, hogy továbbra is alapvető jelentőségű a megbízható nyomonkövetési eszközök alkalmazása és a hatásvizsgálatok végzése, amelyek lehetővé teszik egyfelől a meghozott intézkedések hatékonyságának értékelését, másfelől pedig a végrehajtásuk során szükségessé váló kiigazítások azonosítását.

- **A 2023-as évet – amelynek során az uniós foglalkoztatási ráta a legmagasabb, a munkanélküliségi ráta pedig a legalacsonyabb volt – nagyon erős munkaerőpiacok jellemezték, jelentős munkaerő- és szakemberhiány mellett.** A tagállamok közötti konvergencia jelei különösen a foglalkoztatási ráták terén figyelhetők meg, ahol az előnytelenebb pozícióból induló tagállamokban nagyobb javulás tapasztalható. Ehhez hasonlóan a NEET-fiatalok aránya továbbra is csökkenő tendenciát mutat, különösen azokban a tagállamokban, ahol az arány még mindig az uniós átlag felett van. Bár a mutatók alapján a munkaerőpiaci szegmentáció is csökkent, az atipikus foglalkoztatási formák gyakori előfordulása továbbra is kihívást jelent, amennyiben az ideiglenes munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelmének hiányosságai társul. A foglalkoztatáspolitikákat illetően a felülvizsgálatok összességében kiemelték, hogy a felfelé irányuló társadalmi konvergencia csak akkor mozgatható elő, ha a tagállamok ténylegesen kezelik a népességen belül meglévő foglalkoztatási különbségeket, valamint növelik az alulreprezentált csoportok és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek, köztük a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci részvételét. Ehhez meg kell erősíteni az olyan, jól megtervezett és célzottabb aktív munkaerőpiaci politikák – más támogató szolgáltatásokkal kombinálva történő – megvalósítására irányuló kapacitást, amelyek támogatják a munkaképes korúakat, és felvértezik őket a munkaerőpiacra való belépéshez, a munkaerőpiacon maradáshoz és az előrehaladáshoz szükséges készségekkel, többek között a zöld és digitális készségek terén is.

- **A készségekkel kapcsolatban vegyesebb kép rajzolódik ki: egyes tagállamokban pozitívak a fejlemények, míg más tagállamokban stagnálás tapasztalható.** Az EU még messze van attól, hogy elérje a felnőttek tanulásban való részvételére vonatkozóan 2030-ra kitűzött kiemelt célt, amihez nemzeti szinten továbbra is jelentős erőfeszítésekre van szükség. Folyamatban van olyan, többek között uniós – elsősorban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön és az Európai Szociális Alap Pluszon (ESZA+) keresztül – finanszírozással támogatott intézkedések végrehajtása, amelyek célja a szakképzési és a felsőoktatási rendszerek reformja, az aktív munkaerőpiaci intézkedések keretében a képzési programok javítása és bővítése, a digitális készségek szintjének emelése, valamint a készségigény-**előrejelzési** rendszerek megerősítése, többek között a szociális partnerekkel és a magánszektorral együttműködésben. A kihívás léptéke mindazonáltal további szakpolitikai fellépést tesz szükségessé, többek között a zöld és digitális átállás, valamint a demográfiai változások fényében. Továbbra is kihívást jelent a korai iskolaelhagyás kezelése, és e tekintetben csak minimális előrelépés figyelhető meg. A készségfejlesztési politikák tekintetében általánosságban elmondható, hogy a felfelé irányuló társadalmi konvergencia előmozdításához továbbra is elengedhetetlen kezelni a társadalmi-gazdasági háttérnek a minőségi oktatáshoz és képzéshez való hozzáférésre gyakorolt hatását és az ehhez kapcsolódó eredményeket, mivel változatlanul az alacsony képzettséggel rendelkező személyek azok, akik a legkisebb valószínűséggel vesznek részt képzési tevékenységekben, és ezáltal a zöld és digitális átállás előnyeiből is a legkevésbé részesülnek.

- **Számos tagállamban továbbra is prioritást kell élveznie – különösen az alacsony jövedelmű családok esetében – a magas színvonalú aktív befogadási intézkedésekhez való hozzáférés biztosításának, amelyet integrálni kell az alapvető és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésbe.** A szegénység és a társadalmi kirekesztődés alakulása továbbra is aggodalomra ad okot, különösen, mivel az elmúlt két évben tapasztalt – többek között Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja miatti – magas infláció elkerülhetetlen módon jobban kihatott az alacsony jövedelmű és az aktív kereső nélküli háztartásokra. Ez egyes tagállamokban alacsonyabb reálbérekhez és a dolgozói szegénység nagyobb arányához is vezetett. A szociális ellátások növelésére irányuló tagállami erőfeszítéseket gyakran ellensúlyozták az emelkedő energia- és nyersanyagárak, így pedig ezen ellátások megfelelősége nem elegendő az emberek szegénységből való kiemeléséhez. Tekintettel arra, hogy biztosítani kell mind a költségvetés fenntarthatóságát, mind az ilyen intézkedések megfelelőségét, továbbra is van lehetőség a közkiadások hatékonyságának javítására és a szegénység csökkentésére irányuló szociális transzferek eredményességének növelésére. Egyes tagállamokban a szociális kiadások nagyobb hatékonysága szintén segíthet az egészségügyi és a tartós ápolási-gondozási rendszerekkel kapcsolatos kihívások kezelésében, különösen ott, ahol a betegek által egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás céljára fizetendő saját hozzájárulások súlyos terhet rónak a legkiszolgáltatottabbakra. Általában továbbra is magasak a gyermekszegénységi ráták is – különösen az eltartott gyermeket nevelő egyszülős háztartásokban –, ami elengedhetetlenné teszi az európai gyermekgarancia teljes körű végrehajtását valamennyi tagállamban. Ezzel szemben általánosságban némi előrelépés figyelhető meg azon erőfeszítések tekintetében, amelyek a három év alatti gyermekek számára elérhető intézményes gyermekgondozási lehetőségek bővítésére irányulnak.

5. **A Bizottság a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret második lépcsős elemzését, valamint az EMCO és az SPC által a többoldalú felügyelet keretében végzett felülvizsgálatok eredményeit fel kívánja használni az európai szemeszter tavaszi csomagjának megalapozására.** A főbb megállapításokat adott esetben az országjelentések is tükrözni fogják, valamint a foglalkoztatás, a készségek és a szociális kérdések területének tekintetében alapul szolgálhatnak majd a Bizottságnak a 2024. évi országspecifikus ajánlásokra irányuló javaslatokkal kapcsolatos elképzeléseihez is, de mindez nem lesz automatikus. A Bizottság javaslatai alapján az EMCO és az SPC július 2–3-án – a Tanács általi elfogadásuk előtt – véglegesíti az országspecifikus ajánlásokat.

6. **Az év második felében az EMCO és az SPC ki fogja értékelni a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret jellemzőin alapuló, a felfelé irányuló társadalmi konvergenciára vonatkozó kísérleti elemzést, amelyet az európai szemeszter jelenlegi, 2024. évi ciklusában hajtottak végre.** A kísérleti elemzés ezen értékelése kiterjed majd többek között annak hozzáadott értékére és az adminisztratív terhekre gyakorolt esetleges hatására, és – a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentésről és együttes foglalkoztatási jelentésről szóló tanácsi következtetésekben⁵ foglalt, erre vonatkozó felkéréssel összhangban – tájékoztatásul szolgál a Tanácsnak. A társjogalkotók által a gazdasági kormányzás felülvizsgálatát követően elfogadott új uniós rendelet „*a társadalmi konvergenciával kapcsolatos kockázatok azonosítását célzó keret[...]*”-re a szemeszter eszközeként hivatkozik, amely az EUMSZ 148. cikkére épül. A rendelet (8) preambulumbekzdése egyértelművé teszi, hogy „*a Bizottság – a foglalkoztatási és szociális fejleményeknek az európai szemeszter keretében végzett, integrált elemzése részeként – értékeli a felfelé irányuló társadalmi konvergencia előtt álló tagállambeli kockázatokat, továbbá – a szociális eredménytábla és a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret elvei alapján – nyomon követi a szociális jogok európai pillére elveinek végrehajtása terén elért eredményeket*”⁶.

---

⁵ Lásd az EPSCO Tanács által 2024. március 11-én elfogadott, [a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentésről és együttes foglalkoztatási jelentésről szóló tanácsi következtetések](#) 18. pontját.

⁶ Lásd [a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i \(EU\) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (8) preambulumbekzdését és 3. cikke (3) bekezdésének b) pontját.